

განჯილამ იწერებიან გაბ. „ქავკაზ-
უ არმ გალილ მაის 29-ს მტკვა-
რი საშინლად აღიდებულა და დიდი
ჩანალი მიუცია იმის ნაპირას მდებარე
აღმოსავის და აგრძელე ქალაქს
ჟირ ყანები წაულეკავს. ამავე დღეს
ზუგში ყოფილა მდლავრი ქარ-ბუქი,
მომელსაც რამდენიმე სახლის სახუ-
ხე აუგლეჭია.

ამ დღეებში გამოყიდა მეორე გა-
ცუქა გრ. რეულოვის რომანისა
თანა ბატონიშვილი.

დაგენს პორტო პორტონციანცია

ასალ-სანაძი 22 მაისს. მოგეხსენე-
ბათ, რომ ჩევნი სასულიერო სასწავ-
ლებლების დასახელვათ გამოგზავნი-
ლია პეტერბურლიდამ პედაგოგი და
მწერალი მიროპოლსკი. მა ის მირო-
პოლსკია, რომელსაც ეკუთვნის მშევ-
რები პედაგოგური სტატიები ფურ-
ნას „სემხა და შეისაც“ — მი და რო-
მელი თევლება ისე დაუდალავ მქა-
ნებლათ იმ დედა-აზრებისა, რომელი-
საც მიაღწია გამოხენილ ეროვ-
ნება პედაგოგებმა.

საიმოვნოა, როდესაც ამისთან ა-
სასმინდობა გამოკვლევა და დაფასება
შეისაც, მიმართულებისა და პრო-
გრამებისა სასწავლებლებში. თქვენ
იყო გაქცეთ, რომ ამისთან განათ-
დებული პირი ჭიდვისა და მიუდგო-
რის თვალით შეხედას საქმეს, გულ-
წიფლად და პირ-დაპირ აღიარებს
უძლი ცუდათ და კარგს კარგათ. სხვა
სხვ არა იყოს-რა, ესეც დიდი ნუგე-
ზი ჩევნთვის, რადგანაც არა ვართ
მის ცუდა და მაინც ნაჩვევი რიგიან რე-
ზონებს...
პრეცენტი სასწავლებლი, რომელიც

დახველა ბ-5 მიროპოლსკიმ ჩევნს მხა-
რეში განლავს აქაური სასულიერო
სასწავლებლი, რომელიც, როგორც
მოგეხსენებათ, დიდი ხანი არ არის,
რაც აქ გადმოიტანეს მარტივილიდამ.
ზრიად საინტერესოდ მიმართია ჩევნი
ქართველ საზოგადოებისთვის ის აზრე-
ბი, რომელიც ბ-5-მა მიროპოლსკიმ
წარმოსავია, ამ სასწავლებლის დახვ-
დების დროს, და მეც ვეცდები ეს აზ-
რები განუზარო მკითხველებს:

მოსელისათან აეგ იმან დაუწყო ერ-
თათ შეკრებილ მასწავლებლთ ამ
ნაირი საუბარი:

პეტერბურლში, თქვენ მან, გავრ-
ცელებულია ხმა, რომ ეითომც ქარ-
თულ ენას უყრადღებას არ აქვევდენ
აქაურს სასწავლებლებში, ნამეტურ
სასულიერო სასწავლებლებში; თუ ეს
მები მართალია, განვგრძო მან, ეს
სამწუხარო მოვლენას შეადგენს, რად-
განაც ის მღვდელი და ხალხის მო-
ძღვარი უნდა იქმნეს, ათასი ჭიდვიანი
და გონებიანიც იყოს, რომელმაც
აზვე ხალხის ენა ზედ-მიწერით არ
იყოს, რომელსაც მჭერ-მეტყველუ-
რად ამ შეუძლია ჩაგონის და უქა-
დაგოს ხალხს ქრისტეს მცნებანი და
ჭეშმარიტება და ამ ნაირად აღამაღ-
ლოს ის ჭიუით და ზეობით?

„მხლა მე მაქეს მონდობილია,
თქვენ მან, შეუშინდესი სინოდის
ობერ-პროკურორისაგან, რომ სასტი-
კად გამოვიდია ეგ საქმე და თუ მარ-
თალი აღმოჩნდა, მოვახსენო მას ამა-
ზედ და მივანიჭო ქართულ ენას მისი
შესაფერი აღილი აქაურს სასულიე-
რო სასწავლებლებშით.“

ამის შემდეგ ბ-5-მა მიროპოლსკიმ
დახველა პროგრამმები და გაკვეთილე-
ბის როცხენ ყოველ საგნისა. ჯერ
ერთი ეს არ მოეწონა, რომ ჩევნს

მხარეში თითქმის შეუცვლელიდა
გადმოღებული რუსთის სასულიერო
სასწავლებლების პროგრამმები: — ეს
შეუძლებელია, თქვენ მან, აქაურს
სასწავლებლებისთვის პროგრამმები
უნდა იქმნეს.“ და რო-
დესაც გაკვეთილების როცხენიდამ და-
მოჩნდა, რომ ყველა კლასებში, ამ
დროს როდესაც მაგალითებრ პირ-
ველ კლასში, რვა გაკვეთილია გადა-
დებული ლათინურის ენისათვის, ეს
კადევ უფრო გაუკეირდა მას. — „რო-
მელი ენის შესწავლა შეიძლება, სოფე-
ვე მან, კეირაში თუ გაკვეთილი-
თაო? სხანს, რომ შართალი ყოფილი
რასაც ლაპარაკობენ ქართული ენის
უყურადღებოდ დაგდებაზედან!“

რევიზორი და სტრირო პირველ კლას-
ში ვერც ერთმა ყმაწევილმა ვერ მიუ-
გო მასწავლებლებს პასუხი. ან რა გა-
საკირველია? წარმოიდგინეთ, რომ
ჯერ ნახვარზე მეტი რუსულათაც არ
ესმისთ პირველი კლასის მოწაფეებს,
რას ელაპარაკება მათ მასწავლებლი
და ამა როგორ უნდა გადათარგმნონ
ამათ ამ . . . ენის ფრაზები ლათი-
ნურად? პედაგოგიკა ამბობს: ცნობი-
დამ უცნობელზედ უნდა გადახიდოო,
ჩევნი სასულიერო სასწავლებლები კი
სულ სხვას ქადაგებენ: უცნობილამ
უცნობზედ გადაიდო!! ჯერ რუსული
ენაც არ ესმისთ ყმაწევილებს და ამ
უცნობ რუსულ ენაზე ლათინურის
ასწივლიან!! აბა მოდი და ნუ და-
ჩლუნგდება ჭკუაო?!! მრა ენის . . .
. ერთსა და იმავე დროს
შესწავლა და ერთი-მეორეზე რახა-
რუსი იმას ჰერა, ორ ყურდებელს რომ
გამოეკიდო და ვერც ერთი კი ვერ
დაიჭირო. ბ. რევიზორმა ეს კარგათ
შეინშანა და თქვენ: „ჩემი აზრი არი-
სო, რომ ლათინური ენა არა თუ

ამ შემთხვევის შეილია, მაგრამ მსხვე-
რალი კი ხდება, მწერლის აზრით, გა-
რემობისა. ჩევნი საზოგადოება თუ ცხოველება
სულ სხვა გზას ადგა, ის შემთხვევებს
და შემთხვევითს მწერლობას ყურსაც
არ უგდებს, ის გამორკეულ და მტკი-
ცე კონანებით მიღის წინ, მძიმედ,
მაგრამ მაინც წინ. შეელაზედ საკირველია, როდესაც
ბ. პრელაშეილს ზოგია დიაკანი გა-
მოჰყავს შემთხვევას; ბ) „პროგ-
რესი არის დაუზუნებული და თავის თავისთვის-
კი რუსთველის იდგილის დასაჭერად
არა ხმარობს ამ თეორიას. თუ ილ.
ჭავჭავაძე, ზოგია დიაკანი და ჩევნი
ლიტერატურა შემთხვევამ გამოიყვანა,
რატომ ს. პრელაშეილი კი არ უნდა
გამოიყვანოს რუსთველა? ჭავჭავაძე
ს. პრელაშეილისა? საზოგადოება
თეორია შემთხვევებისა და მნებელობისა
ეკუთხის წარსულს დროს, როდესაც
ჯერ კაცის ბევრი ფსიქორი და ნე-
ბის შოქედებანი არ დაემორჩილები-
ნათ იმ ბუნების ძალებისთვის, რო-
მელსაც უწოდებენ „პრონს.“
ამას გარდა ტატალას შინაური მი-
მოხილვაც უწოდებენ „პრონს.“

პირველი კლასიდამ იღარ იწყებოდეს
აქაურს სასწავლებლებში: აზრი
სულაც მოისახოს, და ზე ენის მაგის-
რად უფრო ვცელი და საფუძვლიანი
აღილი მივანიჭოთ რუსულს და
ქართულ ენასა. ბარდა ამისა, სოფე-
ვე მან, ყველა მოსამზადებელს კლასებში
პირველ კლასიდი ქართულ ენაზედ
უნდა მიღიოდეს სწავლაო და პირვე-
ლიდამ კი რუსულზედ“.

ერთი განკარგულებაც მოახდინა
3. რევიზორმა აქაურს სასწავლებლე-
ბი: საქმე იმაშია, რომ მოწაფეები
რუსულად გალობენ აქაურს ტაბარ-
ზი უქმ დღეებზე; ბ-5 მიროპოლსკი
ეს არ მოეწონა: „ქართული წირვა,
ქართველი საზოგადოება და რუსუ-
ლი გალობაო, სოფე მან, არა ჭიუ-
აში მოსახლით გალობაო რუსები
შეხვედება ბ-5-ი რევიზორი ყველა ჩევნ
სასულიერო სასულიერო სასწავლებ-
ლებშია და მაშასადამე კიდევ უფ-
რო მტკიცეთ განიხრებას შემოლებას. პეტილი
იყოს!...
ბ. ღ.

თვილისის სამკურნალო

ავათმეფები მიიღებან დილის. რვა
საათიდამ თორმეტ საათამდის.

არ შაბათს გარაჯევისი და ლი-
სიცევი — შინაგან ავათმეფობისა; ჭელ-
დიში სიფილისტების და სირუტების
ავათმეფობისა; ბასუფრედი — ბებათაბისა,
ჭალების და ყმაწევილების ავათმეფობი-
ბისა; ბაბაჯი ძარღვებისა სისუსტის და ში-
ნაგან ავათმეფობისა.

მაგ. იმ გარემოებიდან, რომ ღ. ჭა-
ნაშეილს შეუკრებია მასალა სახლის
ასაშენებლად, მწერლის თითქოს ამ-
ცირებს არხიტექტორის ლეაწლს. თი-
თქოს იმას თქმა ჰერა, ენიც კარგი
სახლის შენება იცის, იმან უნდა მა-
სალის ზიღვაც ცოდნებს, ან არა და
მისთვის რომ არხიტექტორის მოწ-
მობის მიუმართ გინდოდეს, შეგ უნდა
უკეთებად ხალხის გადასახლებას და
უკეთებად სამართლებრივი მიმდინარეობას.

ამ „მედის“ ლექსებიც არ არის
ურიგო, მხოლოდ უშემდეგობის „პო-
ეტს ეს მინდა ვეკოთხო: როდის დგება
მათში გაზაფხული და ამ გაზაფხულ-
ზედ პეტეტაბას როდის-ლა აპირებს?
„პილე ვიტუვის“ კორნესპონდენტი-
ზედ პასუხების ბეჭვდას მგრანი დრო-
თავი დაანებონ, თორემ, იქნება მარ-
ტომშერალი-ლა კითხულობდეს თავის
ნაწარმოებს.

რ. ც შეეხება „მედის“ ფოტის აე-
ტორს, აი რას ვეკოთხა: რას იტეკით
თქვენ იმ კაცებდ, რომელიც საქვე-
ნოდ თავის თავს და თავის ამხანაგება
„მექებრებს“ ეძახდეს?

ჭავჭავაძე ტატალას შინაური მი-

სახელის კანონებისა, სადღაც
გამარტინ არც-კა ვიმე
უნდა და ეს არც შესაძლო იყო,
ან მეტ მეტ ასამართლებდა თხის და-
მისულობას.

მა გახლავთ მოკლედ გამოკრევთ-
ო შინარსი 6. ხიზანოვის წერილი-
და ნეტა მიჩვენოს ბ. ბოსლეველ-
ზი, რომელს აქ გამოთქმულს ჰაზრი
უნდა ჰქონის ჰერი-ჯერო-
ზი გადავდებ, მ

